

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliarvm Omnium Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno MCXVIII. ad annum MCLXXIX.

Parisiis, 1644

Canones.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15588

ANNO
CHRISTI
1163.

nos autem, Domino miserante, soluemus, qui confitemur nos non artificio ciuili, sed re ipsa interueniente naturaliter obligatos. Vtinam, bone Iesu, detur & mihi tecum pro spiritualibus tuis temporalia mea commutare ! Vtinam sanguinem meum tibi pro tuo recipere placeat in solutum ! Vel quia crediti & debiti sanguinis, scilicet tui & mei, inuicem æstimatio non concurrat, saltem benignissima acceptilatione liberatus absoluar, qua scilicet consueuisti iustitiam accepto ferre sine operibus, & præmia sine meritis, pro gratia scilicet bonæ actionis gratiam retributionis inferre.

TITVLI
CANONVM CONCILII
TVRONENSIS.

I. <i>Vt prebende qualibet non recipiant sectiones.</i>	VI. <i>Vt clerici auaritiam fugiant.</i>
II. <i>Clericis usura prohibentur.</i>	VII. <i>Vt decani vel archipresbyteri ad causas ecclesiasticas terminandas ab episcopis non constituentur.</i>
III. <i>Vt laici ecclesiastica non usurpent.</i>	VIII. <i>Vt religiosi secularia studia vitent.</i>
IV. <i>Vt cuncti Albigensum hereticorum consortium fugiant.</i>	IX. <i>Inualidas esse hereticorum ordinationes.</i>
V. <i>Vt sacerdotes annuo precio ad regendas ecclesias non conducantur.</i>	

PRÆFATIO.

ANNO igitur incarnationis dominicæ MCLXIII. in dictione vndecima, anno quarto sui pontificatus, quarto Kalendas Iunii, sæpe dictus Alexander papa in ecclesia sancti * Mauriti Turonis Concilium celebrauit, in quo interfuerunt secum cardinales numero 17. episcopi 124. abbates 414. & aliorum, tam clericorum, quam laicorum maxima multitudo. In quo nimirum apostolica constituta sunt roborata, & hæc noua promulgata capitula.

CANONES.

I.

Maioribus ecclesiæ beneficiis in sua integritate manentibus, indecorum nimis * videtur, vt * mi-
Concil. Tom. 27. Zz ij

* esse videtur, * iuniorum

nones clericorum præbendæ recipiant sectiones. ^{Assis}
Idcirco vt in magnis, ita quoque in minimis suis ^{Carum}
membris * firmam habeant ecclesiæ vnitatem: di- ^{derit in}
uisionem præbendarum aut dignitatum permuta- ^{Facere}
tionem fieri prohibemus. ^{relica}

I I.

Plures clericorum (quod mœrentes dicimus)
eorum quoque qui prius * secundum professione, ^{facili}
votis & habitu reliquerunt, dum communes vsu-
ras quasi manifestius damnatas exhorrent, com-
modata pecunia indigentibus, possessionem eo-
rum in pignus * accipiunt, vltra sortem. ^{& pro-}
Idcirco generalis Concilii decernit auctoritas, vt nullus ^{ueniam}
amodo constitutus in clero, vel hoc vel aliud vsuræ ^{fructus}
genus exercere præsumat. Et si quis hactenus pos-
sessionem alicuius data pecunia sub hac spe in pi-
gnus acceperit, si sortem suam, deductis expensis de
fructibus iam recepit, absolute * restituat debitori. ^{pro-}
Sin autem aliquod * munus habet, eo recepto, pos- ^{manu}
sessio libera ad dominum reuertatur. Quod si post
huiusmodi constituta in clero quisquam extiterit,
qui detestandis vsurarum lucris insistat, ecclesiasti-
ci officii periculum patiatur, nisi forte beneficium
ecclesiæ fuerit, quod redimendum ei hoc modo
de manu laica videatur.

I I I.

Quamuis graue nimis & diuini dignum anim-
aduersione iudicii habeatur, quod laici quidam
quod sacerdotum est vsurpant in ecclesiasticis re-
bus, maiorem id formidinem inquit ac dolorem,
quod fomitem sui erroris, * qui ipso Deo auctore, ^{in ip-}
^{clero de-}

ANNO
 CHRISTI
 1169.
 cantur a-
 liquoties
 inuenire:
 dum

vacare afferunt, alant : dum quidam fratrum, & co-
 episcoporum nostrorum, aliorumque prælatorum
 ecclesiæ decimas eis, & ecclesiarum dispensationes
 indulgent, & in deuia eos mortis impellunt, qui
 prædicatione ipsorum ad vitæ viam fuerant reuo-
 candi. De quibus dicit Dominus per prophetam:
Peccata populi mei comedunt, & ad iniquitatem pro- oset 4.
nocant animas eorum. Vnde statuimus, vt si quis
 alicui laico in sæculo remanenti ecclesiam deci-
 mamque concesserit, a suo statu tamquam arbor,
 quæ inutiliter terram occupat, succidatur, & do-
 nec se emendet, lapsum suum deflens, * subiaceat
 dolore prostratus.

IV.

In partibus Tolosæ damnanda hæresis dudum
 emerfit, quæ paulatim more cancri ad vicina loca
 se diffundens, per Guasconiam & alias prouincias
 quamplurimos iam infecit. Quæ dum in modum
 serpentis intra suas euolutiones absconditur, quan-
 to serpit occultius, tanto grauius periculum in sim-
 plicibus commolitur. Vnde * contra eos, episcopos
 & dominos sacerdotes omnes in illis partibus com-
 morantes vigilare præcipimus, & sub intermina-
 tione anathematis prohibere, vt vbi cogniti fuerint
 illius hæresis sectatores, ne receptaculum quisquam
 eis in terra sua præbere, aut præsidium impertire
 præsumat. Sed nec in venditione, aut emptione a-
 liqua cum eis omnino * commercium habeatur; vt
 solatio saltem humanitatis amisso, ab errore viæ suæ
 resipiscere compellantur. Quisquis autem contra
 hæc venire tentauerit, tamquam * princeps iniqui-

tatis eorum, anathemate feriatur. Illi vero si deprehensi fuerint, per catholicos principes custodiae mancipati omnium bonorum amissione mulctentur. Et quoniam de diuersis partibus in vnum latibulum crebro * conuenerunt, & praeter consensum * erroris nullam cohabitandi causam habentes, in vno domicilio commorantur: talia conuenticula & inuestigentur attentius, & si * vera fuerint, canonica seueritate vitentur.

V.

Quoniam enormis quaedam consuetudo in quibusdam locis contra sanctorum patrum constitutiones inualuit, vt sub annuo precio sacerdotes ad ecclesiarum regimen constituentur: id ne fiat modis omnibus prohibemus. Quia dum sacerdotium sub huiusmodi mercede venale disponitur, ad aeternae retributionis praemium consideratio non habetur.

VI.

Non * satis vtiliter in populo auaritia redarguitur, si ab his qui in clero constituti videntur, & praecipue qui, contempto saeculo, religiosum nomen profitentur, regula quam susceperunt non obseruatur. Prohibemus igitur, ne ab omnibus, qui ad religionem transire voluerint, alia pecunia requiratur: & ne prioratus, aut capellaniae quaelibet monachorum, aut clericorum, decimae detractione vendantur: neque ab eo, cui regimen ipsarum committitur, pro earum commissione exigatur. Hoc autem simoniacum esse, sanctorum patrum auctoritas manifeste declarat. Vnde quisquis de cetero

ANNO
CHRISTI
1163.

hoc attentare præsumperit, tam qui dederit, quam qui receperit, partem se cum Simone non dubitet habiturum. Pro sepultura quoque, chrisma-
tis, & olei sacri perceptione, nulla cuiusquam precii exactio intercedat: neque sub obtentu alicuius consuetudinis reatum suum quisquam tueatur: quia diuturnitas non minuit peccatum, sed auget.

VII.

* vices
episcopo-
rum seu

Quia in quibusdam episcopatibus decani quidam, vel archipresbyteri, ad agendas * ipsorum vices seu archidiaconorum, ad terminandas causas ecclesiasticas constituuntur sub annuo precio, quod ad sacerdotis grauamen, vel subuersionem iudiciorum non est dubium redundare: id vltius fieri districtius prohibemus. Quod si facere præsumperit quisquam, remoueatur a clero. Episcopus quoque, qui hæc in sua diocesi sustinuerit, & ecclesiastica iudicia patitur dissimulatione peruerti, canonica districtione plectatur.

VIII.

* deest in
Vatica-
no

Non solum maximopere antiqui hostis inuidia infirma membra ecclesiæ præcipitare laborat, sed manum mittit ad desiderabilia eius, & electos quoque nititur supplantare, dicente scriptura: *Esca* Iob 40.
intra 70.
eius electæ. Est enim * genus hominum, qui quidem sine causa operari se putant, vbi preciosius aliquod membrum ecclesiæ fuerit, aliqua calliditate subtrahunt. Inde nimirum est, quod se in angelum lucis more solito transfigurans, sub obtentu languentium fratrum considerandis corporibus, ad eccle-

siastica negotia fideliter pertractanda, regulares quosdam ad legendas leges, & confectiones physicas ponderandas, de castris suis educit. Vnde hac sub scientia spirituales viri mundanis rursus actionibus circumdantur, & in interioribus eo ipso deficient, ex quo se alios putant in exterioribus proficere. De praesenti assensu huic malo obuiantes, statuimus, vt nullus omnino post votum religionis, post factam in aliquo religioso loco professionem, ad physicam, legesve mundanas legendas permittatur exire. Si vero exierit, ac ad claustrum suum infra duorum mensium spatium non redierit: ab omnibus euitetur, & in nulla causa, si patrocinium praestare praesumpserit, aut tentauerit, audiatur. Reuersus autem ad claustrum, in choro, capitulo, & mensa vltimus fratrum semper existat: & nisi ex permissione forsan sedis apostolicae, totius spem promotionis amittat.

I X.

Ad haec, ordinationes factas ab Octauiano, & aliis schismaticis, & haereticis, euacuamus, & irritas omnes esse dicimus, & decernimus.

Deest decimus Canon, qui descriptus habetur Extrau. de poenis capite quarto. Haecenus eiusdem Turonensis Concilii Canones. Leguntur iidem fere omnes apud Vvilielmum Neubrigensem, sed inuerso ordine.

Neubrig.
lib. 2. c. 15.

N O T A.

Schismatici
excommu-
nicantur.

* *Concilium.*] De hac Synodo Sigeberti continuator: *In octauis pentecostes*, ait, *Alexander papa, tenuit Concilium Turonis, in quo excommunicauit Octavianum cum aliis schismaticis & complicibus suis.* Ioannes Tyrius in chronico de regibus Francorum, anno 1164. qui est 27. Ludouici iunioris, ait: *Concilium Turonense sub Alexandro papa habitum est, quo acta Papiensis Concilii, in quo Victor & Fredericus praesuerant, damnata fuerunt.* Octo illi Canones qui in appendice oecumenici Concilii Lateranensis XI. infra collocata, sub titulo